

Almindelige forretningsbetingelser - standardvilkår

I Tyskland gælder en særlig lovgivning for udarbejdelse og anvendelse af standardvilkår, hvortil hører bl.a. almindelige forretningsbetingelser, salgs- og leveringsbetingelser mv. På tysk betegnes standardvilkår Allgemeine Geschäftsbedingungen og forkortes som AGB. Der er tale om for en stor mængde af kontrakter forudformulerede kontraktbetingelser, som kontraktsparten af den anden kontraktspart skal bindes af ved afslutningen af aftalen. Et vigtigt og væsentligt kendetegn ved standardvilkår er, at de af den ene part er blevet udarbejdet ensidigt og ønskes gjort som bestanddel af kontrakten.

Standardvilkår letter afslutningen og afviklingen af en stor mængde ensartede kontrakter, fordi kontraktbetingelserne ikke skal forhandles mellem medkontrahenterne i detaljer.

Med den ene parts ensidige indførelse af standardiserede kontraktbetingelser opstår automatisk den typiske fare for diskriminering af den anden part (især forbrugere), der indlader sig til kontraktbetingelserne. Særligt for at beskytte forbrugere i loven opstillet en række regler, der må respekteres ved anvendelsen af standardvilkårene. I arve-, familie og selskabskontrakter, så vidt som kollektive overenskomster, drifts- og arbejdsaftaler anvendes disse regler dog ikke. Ved anvendelsen af arbejdskontrakter er det de gældende karakteristika for arbejdsret der passende tages hensyn til.

I. Standardvilkår i samhandel med en slutbruger

Det er væsentlig at sikre sig, at standardvilkårene gyldigt trådt i kraft i kontrakten med kunden og dermed bliver en bestanddel af kontrakten.

Indbefatningen indtræder under følgende forudsætninger:

- kunden skal tydeligt henvises til standardvilkårene af sin medkontrahent
- kunden skal have haft muligheden for at tage indholdet til efterretning og være indforstået med gyldigheden

Et overhovedet ikke iøjnefaldende opslag af standardvilkårene i forretningslokalet rækker således ikke til at gøre standardvilkårene til en bestanddel af kontrakten.

Såkaldte overraskende klausuler (Überraschende Klausel), altså usædvanlige bestemmelser, må aldrig blive en del af kontraktindholdet. Som regel gælder klausuler ikke som værende overraskende, når de typografisk er fremhævet til orientering af medkontrahenten (f.eks. med fed skrift i særligt afsnit)

Uklare eller flertydige klausuler udlægges til fordel for medkontrahenten og til bagdel for forfatteren af de almindelige forretningsbetingelser. Der gælder den for medkontrahenten gunstigste fortolkning af klausulen, da forfatteren af klausulen, har haft muligheden for at udtrykke sig mere klart.

Ugyldige er også sådanne klausuler, der urimeligt diskriminerer medkontrahenten og strider mod lov og ærbarhed og eller hvor grundlæggende rettigheder bliver urimeligt indskrænket.

Den tyske borgerlige lovbog indeholder i §§ 305 f. et omfattende katalog af sådanne klausuler, hvor faren for overfortolkning er særligt stor. Falder en konkret bestemmelse ind under de i loven nævnte klausuler, bliver disse klausuler ugyldige, også i de tilfælde, hvor forbrugeren har skrevet under på en kontrakt, hvor klausulen har været fremhævet.

Typisk for ugyldige klausuler er ansvarsfraskrivelser, hvor sælger ikke påtager sig ansvar for personskader, som påføres kunden. Ofte ses også ugyldige klausuler, hvor de lovmæssige ansvarsperiode forkortes. Således er det ikke tilladt i sine forretningsbetingelser at forkorte den to-årige forældelsesfrist for garantikrav for nye genstande, hvorimod det er tilladt at forkorte forældelsesfristen med et år ved brugte ting. En fuldstændig fralæggelse af alt ansvar for garantikrav ved brugte ting er (modsat tidligere lovgivning) imidlertid ikke mulig.

II. Standardvilkår i samhandel med virksomheder

Samhandel med virksomheder betyder, at begge kontrahenter er virksomheder og begge omfatter erhverv eller selvstændigt arbejde. I så fald anvendes en række af forskrifterne i §§ 305 ff. BGB ikke.

Der er således ikke nødvendigt, udtrykkeligt at henvise ens medkontrahent til ens standardvilkår. Ganske vist gælder standardvilkårene også kun mellem virksomheder når parterne er enige om standardvilkårenes indbefatning, dvs at de i det mindste er blev konkludent enige om anvendelsen.

For at undgå tvister om retstilstanden er det imidlertid tilrådeligt, at henvise udtrykkeligt til standardvilkårene i hvert kontrakttilbud. Dermed gives medkontrahenten muligheden for at kræve kontraktbetingelserne taget ud af kontrakten eller til at indgå i nye forhandlinger.

Når det efter kontrahering viser sig, at begge kontrahenter vil gøre deres (modstridende) standardvilkår gældende og påstår dem værende aftalt som kontraktindhold, er det almindeligt antaget, at standardvilkårene kun bliver en bestanddel af kontrakten såfremt de er identiske. På det punkt, hvor der er modstridende klausuler, finder lovens bestemmelser udfyldende anvendelse.

Er der tvivl om hjemmelen af en bestemt klausul eller flere klausuler i ens almindelige forretningsbetingelser, er det en god idé at få dem tjekket, for at undgå at forretningsbetingelserne i deres helhed betragtes som ugyldige.